

Rekommendationer för specialistutbildning i allergologi SOSFS 2015:8

Framtagen av sektionen för specialiteten allergologi (SSA) våren 2016
(smärre revision våren 2026)

Innehållsförteckning

Om specialiteten allergologi	3
Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.....	4
Målbeskrivning för specialiseringstjänstgöring i allergologi	4
SSA:s rekommendationer om hur målbeskrivningen kan uppfyllas	4
Kvalitetsuppföljning – granskning av ST enligt SPUR-modellen.....	12
Specialistexamen.....	13

Om specialiteten allergologi

Välkommen till specialiteten allergologi!

Du kommer som allergolog med inriktning mot vuxna att arbeta med en stor patientgrupp som idag kan erbjudas utmärkta möjligheter till diagnostik och terapi. Det som är speciellt med allergologi är att flera organsystem kan vara involverade i sjukdomsbilden. Som allergolog behöver man ha en bred kunskap om olika organrelaterade sjukdomar, speciellt de internmedicinska.

Allergologi är en egen specialitet sedan 1992 och är sedan 2015 en tilläggspecialitet.

Vår specialitet är företrädd av Sektionen för Specialiteten Allergologi (SSA) som ingår i Läkarförbundet och är en självstyrande sektion i Svenska Föreningen För Allergologi (SFFA). SFFA är en intresseförening inom Svenska Läkarsällskapet. Inom SFFA samlas medlemmar från många olika specialiteter förutom allergologi, t ex allmänmedicin, barn- och ungdomsallergologi, hudsjukdomar, klinisk immunologi, lungmedicin och öron-, näs- och halssjukdomar. I föreningen är även andra yrkesgrupper inom allergisjukvården välkomna.

Specifika frågeställningar som rör specialiteten Allergologi, t ex specialistutbildningen, handläggs fristående av SSA. Rådets uppgift är bl. a att i samråd med SSA:s medlemmar övervaka studiegången till allergologspecialist och ansvara för innehållet i rekommendationerna.

Allergologi är godkänd som en av 43 specialiteter inom EU:s specialitetsorganisationen UEMS (Union Européenne des Médecins Spécialistes, European Union of Medical Specialists), ett officiellt organ, som organiserar och godkänner medicinska specialiteter inom EU:s 28 medlemsländer. Varje specialitet har sin Section and Board. Varje land har en representant i vardera. I svensk översättning kan man säga att Section motsvarar Läkarförbundet och Board Läkarsällskapet. Section and Board of Allergology and Clinical Immunology har enats om ett s.k. Core Curriculum vilket beskriver innehållet i allergispecialiteten. Detta har godkänts av UEMS och EAACI (European Academy of Allergy and Clin Immunology) och finns publicerat i tidskriften "Allergy" i juni 2004.

FN är Allergologi full specialitet i 12 EU-länder och subspecialitet i sex länder. Det är viktigt att Sverige, liksom i allt annat EU-arbete, deltar i att harmonisera och förbättra utbildningen liksom vården vid allergisjukdomar.

I Core Curriculum bestäms att internmedicin eller pediatrik ska vara grundläggande basutbildning (common trunk). Anpassning till olika länders tradition är dock tillåten. I den svenska specialiteten ingår inte lika mycket klinisk immunologi som i den europeiska specialiteten. De teoretiska och praktiska moment som ska ingå i specialistutbildningen är fastställda i en Log Book. Sedan 2008 erbjuder EAACI/UEMS möjligheten för europeisk kunskapsexamen inom allergologi och klinisk immunologi vilket äger rum årligen under EAACI kongressen.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd

Från och med föreskrifterna som kom 2015 blev allergologi blev en tilläggsspecialitet. Föreskrifterna (SOSFS 2015:8) finns på socialstyrelsens hemsida. Dessa föreskrifter gäller fortsatt för den som genomgått AT och påbörjar specialisttjänstgöring inom Allergologi.

Vårdgivaren ansvarar för att det finns förutsättningar för att ge en adekvat utbildning av god och jämn kvalitet när man tar emot en ST läkare. Vårdgivaren ansvarar för att det finns

- en studierektor med relevant specialistkompetens som organisatoriskt stöd för verksamhetschefer, handledare och ST-läkare
- en handledare med specialistkompetens i den aktuella specialiteten som har handledarutbildning
- medarbetare som kan ge instruktioner om verksamhetsspecifika tekniker och tillvägagångssätt

Verksamhetschefen ansvarar för att utbildningsprogram tas fram, följs upp och revideras vid behov. Vidare är det verksamhetschefen som skall se till att det finns en kompetent handledare och att utvärdering av ST-läkaren sker regelbundet och att detta dokumenteras.

Om verksamhetschefen inte har specialitetsbevis i den aktuella specialiteten skall en erfaren specialistkompetent läkare utses som ansvarig.

ST-läkaren skall ha ett utbildningsprogram som utgår från målbeskrivningen för specialiteten.

Det individuella programmet skall innehålla

- planerad intern och extern utbildning,
- planerat deltagande i forsknings- och kvalitetsutvecklingsarbeten
- planerad tid för självstudier

Vårdgivaren ansvarar för att kvaliteten i ST-utbildningen säkerställs genom systematisk granskning och utvärdering. Granskningen bör ske av en extern aktör, helst vart femte år.

Målbeskrivning för specialiseringstjänstgöring i allergologi

Målbeskrivningar för allergologi finns på socialstyrelsens hemsida och även på [SFFA:s hemsida](#).

SSA:s rekommendationer om hur målbeskrivningen kan uppfyllas

Allmänna rekommendationer

Vid varje allergologisk utbildningsenhet utses en utbildningsansvarig allergolog som har det övergripande ansvaret för specialistutbildningen om inte verksamhetschefen har allergologisk specialistkompetens. I samråd med ST-läkaren utser denne en personlig specialistkompetent handledare. Denne bör vara en erfaren kliniker och ska ha genomgått handledarutbildning. I början av utbildningen skall ST-läkaren tillsammans med verksamhetschefen/utbildningsansvarig allergolog, handledare och studierektor skriva en utbildningsplan i form av ett ST-kontrakt där samtliga tjänstgöringsmoment med ungefärliga tidsangivelser anges.

Eventuell tidigare tjänstgöring och/eller forskningserfarenhet relevant för specialiteten skall diskuteras och godkännas av handledare, utbildningsansvarig och studierektor.

Om ST-läkaren är specialistkompetent sedan tidigare inom en specialitet som kan utgöra en basspecialitet till allergologi får den allergologiska specialistutbildningens innehåll och längd anpassas beroende på karaktären hos aktuell basspecialitet. Se nedan.

I utbildningsplanen anges även ramar för teoretiska studier, kurser och handledning.

Specialistutbildningen innefattar den grundläggande utbildningen i allergologi, sidoutbildning i akutmedicin och internmedicin för att uppfylla delmål c1 och c2 (om detta inte redan har genomförts inom ramen för tidigare specialistutbildning) och annan rekommenderad sidoutbildning till allergologisk specialitet. Individuellt vetenskapligt arbete och evidensbaserat förbättrings- och kvalitetsarbete ska inplaneras om detta inte redan genomförts inom ramen för tidigare specialistutbildning. Rekommenderad teoretisk utbildning (kurser, litteratur, seminarieuppgifter, administrativ och pedagogisk utbildning) skall inplaneras.

Specialiseringstjänstgöringen i allergologi kan påbörjas inom ramen för en utbildning i en basspecialitet, lämpligen då i en internmedicinsk specialitet för att uppfylla delmål c1 och c2. Utbildningen inom basspecialitet får då planeras tillsammans med studierektor inom denna specialitet. Den allergologiska specialistutbildningen kan varvas med specialistutbildningen inom basspecialitet, men planeras så att kompetens inom basspecialiteten kan tas ut innan den allergologiska specialistutbildningen är slutförd.

Allergologi är en tilläggspecialitet till följande specialiteter:

Allmänmedicin	Kardiologi
Arbets- och miljömedicin	Klinisk Immunologi och transfusionsmedicin
Barn- och ungdomsallergologi	Lungsjukdomar
Endokrinologi och diabetologi	Medicinsk gastroenterologi och hepatologi
Geriatrisk	Njurmedicin
Hematologi	Öron- näs- och halssjukdomar
Hud- och könssjukdomar	
Internmedicin	

En central del i utbildningen till allergolog är att man har en god kunskap inom området internmedicinska sjukdomar, vilket framgår av delmål c1 och c2. Ingående kännedom om differentialdiagnoser till allergologiska sjukdomar är obligat. Eftersom basspecialiteterna är av olika karaktär kan utbildningens längd och innehåll variera avsevärt.

Vad gäller de internmedicinska specialiteterna ingår delmål c1 och c2 i basspecialiteten. Även specialister i allmänmedicin har oftast en bred grundläggande kompetens gällande omhändertagande av internmedicinska tillstånd medan kunskapen inom akutmedicin kan variera. För specialister i allmänmedicin rekommenderas därför en individuell bedömning avseende måluppfyllelse av C1 och C2 då erfarenhet inom akutmedicin och allmän internmedicin kan variera, viss komplettering behöver dock sannolikt göras.

Specialister inom barn-och ungdomsallergologi har en bred kunskap avseende sjukdomar hos barn och ungdomar då de har en barnmedicinsk basspecialitet men komplettering behöver göras inom akutmedicin och internmedicin för vuxna; en individuell bedömning behöver göras för att avgöra längden på denna komplettering.

Övriga specialiteter (arbets- och miljömedicin, hud- och könssjukdomar, klinisk immunologi och transfusionsmedicin, öron- näs- och halssjukdomar) har i regel ingen eller begränsad

internmedicinsk tjänstgöring inom sina specialiseringstjänstgöringar. För dessa specialiteter är rekommenderas cirka två års utbildning inom akutmedicin och allmän internmedicin för att uppnå delmål c1 och c2. Detta innebär således att det blir en längre utbildningstid för dessa specialiteter jämfört med internmedicinska basspecialiteter, allmänmedicin och barn-och ungdomsallergologer. Om det finns viss tidigare tjänstgöring inom allmän internmedicin eller akutmedicin, som fullgjorts under tidigare specialistutbildning, kan denna dras bort från de rekommenderade två åren

Utöver den internmedicinska kompetensen för att uppfylla delmål c1 och c2 bör den allergologiska utbildningen även innefatta viss annan sidoutbildning om sammanlagt ca sex månader. Denna kan, beroende på ST-läkarens tidigare erfarenheter och tjänstgöringar inom internmedicinska specialiteter, fullföljas inom någon eller några av följande specialiteter: lungsjukdomar, hud-och könssjukdomar, infektionsmedicin, klinisk fysiologi, öron- näs- och hals-sjukdomar, barn- och ungdomsallergologi, arbets- och miljömedicin eller gastroenterologi. Med hänsyn till den vetenskapliga utvecklingen inom det allergologiska området samt för att harmonisera den svenska allergologutbildningen med övriga EU-länder bör sidoutbildning på enhet för klinisk immunologi ingå.

Specialitetsföreningen rekommenderar minst två års handledd tjänstgöring på allergologisk specialistenhet samt ca 6 månaders relevant sidotjänstgöring. För att kvalitetsmässigt säkerställa att en bred allergologisk utbildning ges bör ST-läkare och handledare dokumentera antalet nybesök och återbesök, som handläggs av ST-läkaren under den allergologiska tjänstgöringen. Specialitetsrådet rekommenderar att minst 500 dokumenterade nybesök och 400 återbesök handläggs av ST-läkaren under utbildningstiden.

Den allergologiska tjänstgöringen skall förläggas till klinik på universitets- och/eller länssjukhus eller annan utbildningsenhet där specialistledd klinisk allergologi omfattande samtliga inom specialistutbildningen obligatoriska moment utövas (se c3-c12). Om utbildningsenheten inte kan uppfylla utbildningskraven för samtliga delmål skall kompletterande tjänstgöring på annan enhet genomföras. Under specialistutbildningens gång ska handledaren och ST-läkaren ha regelbundna träffar för avstämning av genomgångna moment i utbildningsplanen. Även under sidoutbildning är det lämpligt att kontakten mellan ST-läkare och handledare upprätthålls

Checklistan på genomgångna utbildningsmoment (se nedan, punkt 4.2) skall ses som ett hjälpmedel för ST-läkare och handledare att kontinuerligt kunna utvärdera utbildningen och se till att samtliga delmål uppfylls. Handledaren kan efterhand signera checklistan. Inför utfärdande av intyg om fullgjord specialistutbildning åligger det handledaren att tillsammans med ST-läkaren förvissa sig om att alla ingående moment har fullgjorts. Intyg utfärdas formellt av verksamhetschefen. Om denne inte är specialist i ämnet skall måluppfyllelsen tillstyrkas av handledare, utbildningsansvarig specialist och studierektor.

Under utbildningstiden ska enligt 2015 års bestämmelser ett individuellt vetenskapligt arbete genomföras och redovisas om det inte gjorts under tidigare specialistutbildning, se delmål a 5. Det skall avsättas särskild tid för detta arbete och detta skall finnas med i planeringen av specialistutbildningen. Avsikten är att på ett tidigt stadium ge träning i att kritiskt granska och utvärdera medicinska rön och introducera ett vetenskapligt arbetssätt. Handledaren bör själv ha genomgått forskarutbildning, men om så inte är fallet skall vetenskaplig kompetens på annat sätt knytas till arbetet.

Ett evidensbaserat förbättrings- och kvalitetsarbete skall även genomföras och redovisas under

utbildningstiden, delmål a 4. Förbättringsarbetet integreras lämpligen under handledning i den kliniska verksamheten och kan med fördel starta tidigt under utbildningstiden och sedan pågå fortlöpande. Arbetet kan omfatta olika områden, t ex att bidra till att upprätta vårdprogram eller förbättra utredningsrutiner. Kvalitetsarbetet skall vara åtskilt från det vetenskapliga arbetet, men de kan innehålla gemensamma kursmoment och ämnesområden.

Om ST-läkaren tidigare genomgått forskarutbildning, deltagit i forskningsprojekt eller genomfört ett kvalitetsarbete tidigare kan detta tillgodoräknas i ST-utbildningen.

Kompetensbeskrivning

Specialiteten allergologi karaktäriseras av kompetens inom allergi och annan överkänslighet i olika organsystem, framför allt i övre och nedre luftvägarna, mag-tarmkanalen och huden.

Allergiska tillstånd har ofta en systemisk karaktär, särskilt vid överkänslighet mot föda, läkemedel och insektsgift. Allergisjukdomar inkluderar både akut livshotande tillstånd, såsom anafylaxi, och kroniska tillstånd som kan vara livslånga. Många av de allergiska tillstånden är vanliga i befolkningen och kan därför betecknas som folksjukdomar.

Diagnostiken grundas på en analys av patientens sjukdomshistoria med stöd av specifika immunologiska tester eller olika typer av provokationer. Eftersom allergisjukdomar kan begränsas eller lindras av förebyggande insatser är prevention och rådgivning om risker och möjliga åtgärder en viktig del av specialitetens kunskapsbas. Kännetecknande för kompetensområdet är också kunskaper om farmakologiska och immunmodulerande behandlingar, särskilt allergenspecifik immunterapi.

Precisering av delmål och checklistor

Numrering av kunskapsområden nedan motsvarar de delmål för medicinsk kompetens inom Allergologi, som fastlagts av Socialstyrelsen i målbeskrivningen, c1-c12.

Delmål c1-c2 Vanliga internmedicinska och akuta tillstånd, se under allmänna rekommendationer

Delmål c3	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Rinit och konjunktivit, allergisk och icke-allergisk	Etiologi Sjukdomsbild Naturalförlopp Diagnostik Svårighetsgradering Behandling	Patofysiologi Epidemiologi Differentialdiagnoser	Aktuella studier och utveckling inom ämnesområdet

Antalet rekommenderade utredningar: nybesök/återbesök 100/100

Utförda: datum:..... Sign:.....

Delmål c4	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Astma med differentialdiagnoser, t.ex. KOL, laryngeal obstruktion, sensorisk hyperreaktivitet, dysfunktionell andning	Etiologi Sjukdomsbild Fenotyper Naturalförlopp Diagnostik och differentialdiagnostik Svårighetsgradering Monitorering Behandling	Patofysiologi Epidemiologi	Aktuella studier och utveckling inom ämnesområdet

Antalet rekommenderade utredningar: nybesök/återbesök 200/200

Utförda Datum:..... Sign:.....

Delmål c5	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Anafylaxi och allvarliga allergiska tillstånd	Etiologi Sjukdomsbild Diagnostik Behandling, akut och profylaktisk Autoinjektor adrenalin: indikation och hantering Monitorering Behandling	Patofysiologi Mastocytos och mastcellsaktiverings-syndrom Differentialdiagnoser	Aktuella studier och utveckling inom ämnesområdet

Antalet rekommenderade utredningar: nybesök/återbesök 20/20

Utförda Datum:..... Sign:.....

Delmål c5	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Födoämnesallergi och intolerans	Etiologi Sjukdomsbild Diagnostik inklusive kostanamnes Provokationer (öppet och dubbel blind) Svårighetsgradering Behandling	Olika kosters inverkan för hälsa och sjukdom Kostråd Patofysiologi Differentialdiagnoser såsom gluten- och laktosintolerans, IBS, IBD	Aktuella studier och utveckling inom ämnesområdet

Antalet rekommenderade utredningar: nybesök/återbesök 60/60

Utförda Datum:..... Sign:.....

Delmål c5	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Läkemedels- överkänslighet (penicillin och andra antibiotika, ASA/NSAID, lokalanestetika, narkosmedel och andra läkemedel)	Etiologi Sjukdomsbild Diagnostik inklusive anamnes Provokationer (öppet och blint) Svårighetsgradering Behandling	Farmakodynamik, kinetik, biverkningar och interaktioner Mekanismer	Aktuella studier och utveckling inom ämnesområdet

Antalet rekommenderade utredningar: 60

Utförda Datum:..... Sign:.....

Delmål c5	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Insektsallergi Fr.a. bi och geting	Etiologi Sjukdomsbild Diagnostik Riskbedömning inkl. mastocytos Behandling, fr a allergen immunterapi	Patofysiologi Toxiska effekter	Entomologi Aktuella studier och utveckling inom ämnesområdet

Antalet rekommenderade utredningar: Nybesök 20

Utförda Datum:..... Sign:.....

Delmål c5	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Övriga immunologiska tillstånd, inklusive icke- IgE medierade tillstånd	Immunbrist med symtom från luftvägarna	Allergisk alveolit EGPA (Eosinofil granulomatos med polyangit) Eosinofila tillstånd Allergisk bronkopulmonell aspergillos Immunologiska mekanismer	Autoimmuna sjukdomar Hyper IgE-syndrom

Antalet rekommenderade utredningar: Nybesök 5-10

Utförda Datum:..... Sign:.....

Delmål c6	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Urtikaria och angioödem	Prevalens Etiologi Sjukdomsbild Diagnostik Behandling	Mekanismer, inklusive autoimmuna Differentialdiagnoser, t.ex. mastocytos Test av histaminfrisättning Hereditärt angioödem (HAE) och förvärvade angioödem	Aktuella studier och utveckling inom området

Antalet rekommenderade utredningar: nybesök/återbesök 40/40

Utförda Datum:..... Sign:.....

Delmål c6	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Atopiskt eksem	Sjukdomsbild	Differentialdiagnoser, fr.a. kontaktdermatit Naturalförlopp Behandling	Epikutantest

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Delmål c7	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
In vivo-tester	Hudtester (fr.a. prick och intrakutantest) Allergenprovokationer per os och parenteralt	Allergenprovokationer I övre och nedre luftvägar och konjunktivalt	Epikutantest

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Delmål c7	Ingående Kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Lungfunktionstester	Indikation och utförande spirometri med reversibilitetstest PEF-kurva Exhalerat NO	Mätning av lungvolym och luftvägsmotstånd (kroppspletysmografi) Lungmekanik Impulsoscillometri Diffusionskapacitet Gasutsköljning	

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Delmål c7	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Bronkialprovokationer (Icke-allergena)	Indikation, utförande och tolkning av test med metakolin och mannitol	Ansträngningstest Isokapnisk hyperventilation (torrluftsprovokation) Capsaicintest	

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Delmål c8	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
In vitro-tester	Tolkning av specifikt IgE i serum Total IgE i serum Eosinofili Immunglobulinnivåer Tryptas	Basofila aktiveringstest Precipiterande antikroppar Komplementfaktorer C1-esterasinhistor	Sensitivitet och specificitet samt kostnadseffektivitet för olika tester Tester för autoimmunitet Serum- och urin-histamin Serumdiaminoxidas (DAO)

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Delmål c9	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Allergen	Förekomst Spridning Egenskaper Korsallergi Molekylär allergologi	Nomenklatur	Haptenmekanismer Aerobiologi

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Delmål c10	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Immunmodulerande behandling	Allergen immunterapi , AIT <ul style="list-style-type: none"> • Verkningsmekanism • Indikationer • Kontraindikationer • Säkra rutiner • Doseringsschema • Biverkningar Praktisk genomförande av subkutan AIT behandling Anti IgE behandling	Kostnadseffektivitet Väga kostnad mot annan behandling	Aktuella studier och utveckling inom ämnesområdet Immun-suppressiv behandling

	Anti IL5 och andra för specialiteten relevanta biologiska läkemedel		
--	---	--	--

Medverkat praktiskt i 80 mottagningspass för AIT

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Delmål c11	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Primär och sekundär prevention Rådgivning	Risker med allergenexponering Allergenreduktion och övriga miljöåtgärder och dess effekter	Miljöanalyser Behandling med tempererat laminärt luftflöde (TLA)	Teorier bakom sensibilisering och toleransutveckling

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Delmål c11	Ingående kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Rehabilitering	Bedömning av arbetsförmåga Pedagogiskt och psykologiskt omhändertagande	Fysioterapi	Klimatvård

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Delmål c11	Ingående Kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Genetik Epidemiologi	Förekomst av allergisjukdomarna	Ärftlighetens betydelse för uppkomst av allergi	Aktuella studier och utveckling inom ämnesområdet

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Delmål c12	Ingående Kunskap om	God kunskap om	Kännedom om
Försäkringsmedicin	Intygsskrivande Sjukskrivningsregler Kost- och miljöanpassningsbidrag	Yrkesrådgivning Försäkringskassan	Förvaltningsdomstolen Kammarrätten

Uppfyllt Datum:..... Sign:.....

Kvalitetsuppföljning – granskning av ST enligt SPUR-modellen

I förordningen från 2015 om läkarnas ST-utbildning framhålls skärpta krav för kvalitetsgranskning. Vårdgivaren ansvarar för att kvaliteten i specialiseringstjänstgöringen säkerställs genom

systematisk granskning och utvärdering. Granskningen skall även ske genom en extern aktör som inte får ha några kopplingar till vårdgivaren.

Den externa granskningen och utvärderingen bör genomföras vart femte år och det rekommenderas att man använder SPUR som är en läkarledd inspektionsverksamhet där professionen granskar kvaliteten på vårdgivarnas AT- och ST-utbildning. Lipus AB samordnar och sköter administrationen runt inspektionerna som bygger på ett nära samarbete med specialitetsföreningar och sektioner inom Läkarförbundet respektive Läkaresällskapet. Kontakta specialistrådet för anvisningar om vilka SPUR inspektörer det finns inom Allergologi.

Specialistexamen

SSA ansvarar för frivillig specialistexamen och rekommenderar att den blivande specialisten i slutskedet av sin utbildning genomgår EU-examen anordnad av UEMS och EAACI. Eftersom klinisk immunologi inte ingår i Sveriges specialistutbildning kan denna del undantas från examination efter förfrågan. Informationen om EU-examen kan erhållas på EAACI:s hemsida ([European Association of Allergy & Immunology](#))